

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

*Prohloubení odborné spolupráce a propojení ústavů lékařské biofyziky na
lékařských fakultách v České republice
CZ.1.07/2.4.00/17.0058*

**Co by mohl (budoucí) lékař vědět
o materiálech tkáňových výztuží či náhrad**

20. března 2012

Ústav lékařské biofyziky Lékařské fakulty UK v Hradci Králové

Nitinol, vlastnosti a medicínské aplikace

Jiří Záhora, Josef Hanuš, Aleš Bezrouk

1953

1. V rámci vývoje rakety Polaris A-1 se v U.S. Naval Ordnance Laboratory hledá slitina pro příď (dr. William Buehler)
2. Dr. Harold Margolin z New York University publikoval několik studií o fázových přeměnách slitin niklu a titanu

1959

- 1. Kombinace niklu a titanu - extrémní odolnost proti únavě, tepelnému a rázovému mechanickému namáhání**
- 2. Zaveden název NITINOL = Nickel Titanium Naval Ordnance Laboratory**

1959

- 1. Náhodný objev náhlé změny akustických vlastností (tlumení) při překročení určité teploty (Buehler)**
- 2. Zkoumají se další jevy:**
 - změna textury leštěného povrchu
 - zmenšení velikosti mikrovrypů
- 3. => Důkazy změny atomové struktury při téměř pokojové teplotě**

1961

1. Náhodný objev teplem indukované tvarové paměti

poprvé zmíněna 1932 u slitiny zlato-kadmium

2. Dr. Frederic Wang – objasňuje princip tvarové paměti:

V1

V2

V3

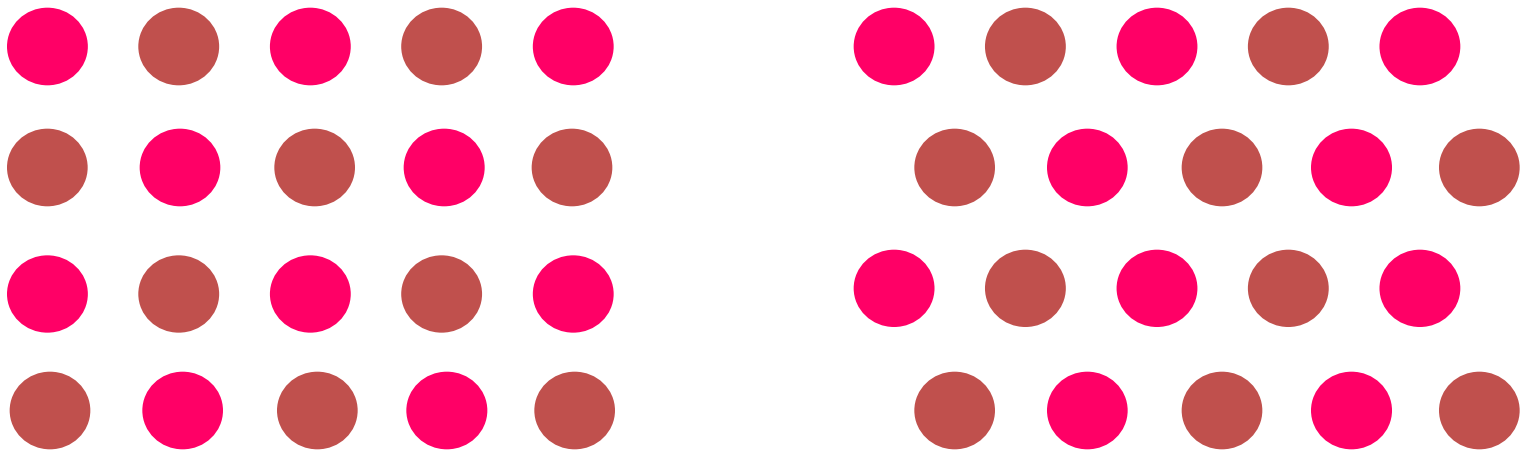

Struktury

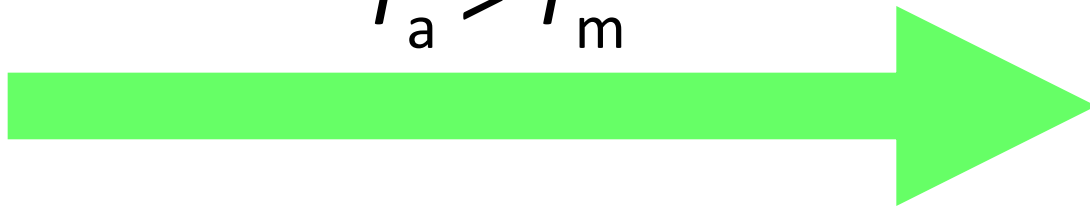

1. Austenit – kubická mřížka, Sir William Chandler Roberts-Austen (1843-1902)
2. Martensit – rovnoběžnostěny, Adolf Martens (1850-1914)
3. Martensitická transformace – bezdifuzní, atomy se pohybují o menší vzdálenost než je vzdálenost nejbližších atomů

Změna struktury

$$T_a > T_m$$

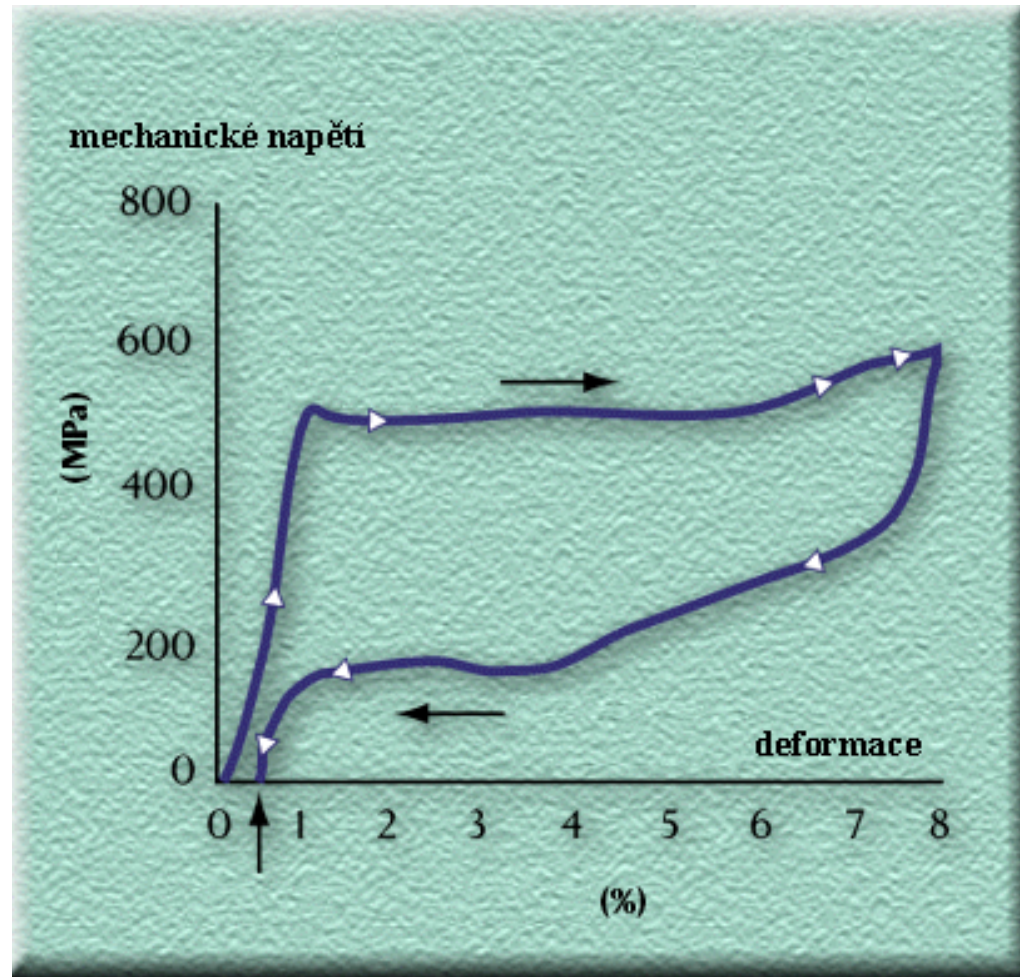

Fázová transformace a tvarová paměť

1. Průběh:

1. Etapa: ochlazení, martensitická transformace
2. Etapa: deformace
3. Etapa: změna variant martensitu, zrníčka vzájemnou polohu nemění
4. Etapa: ohřátí, návrat do austenitu

Hystereze

Důsledky fázové transformace

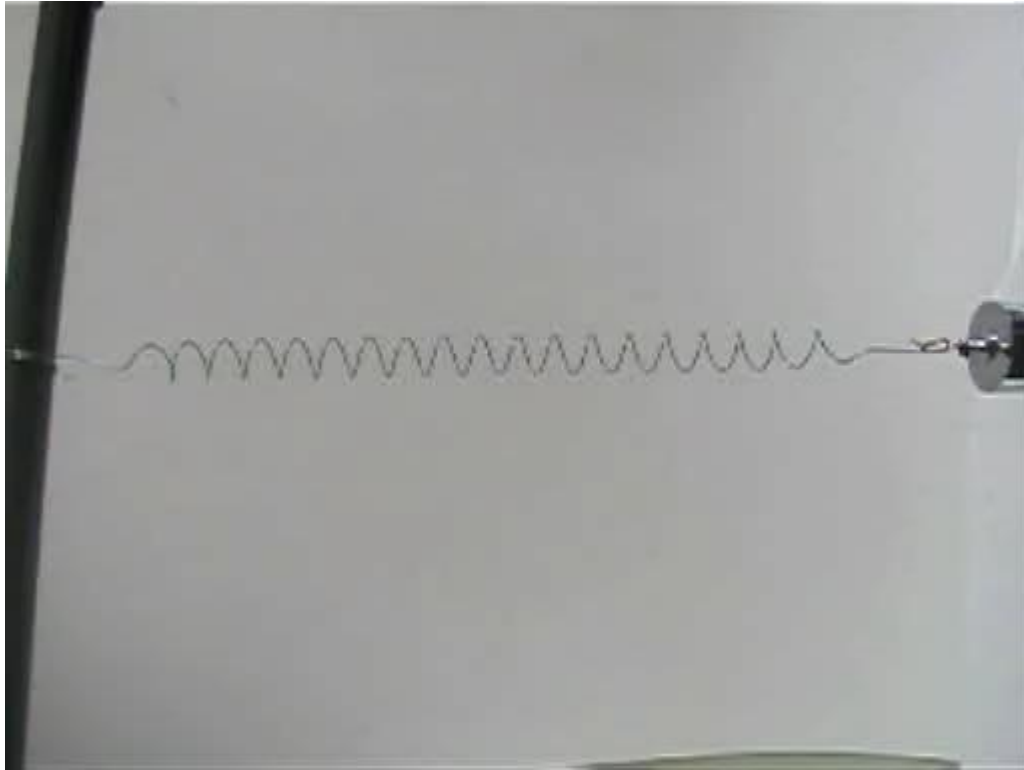
1. Zvětší se ($M \rightarrow A$):

1. **Youngův modul pružnosti**
2. **Mez průtažnosti**
3. **Tepelná vodivost**
4. **Koeficient tepelné délkové roztažnosti**
5. **Elektrický odpor**

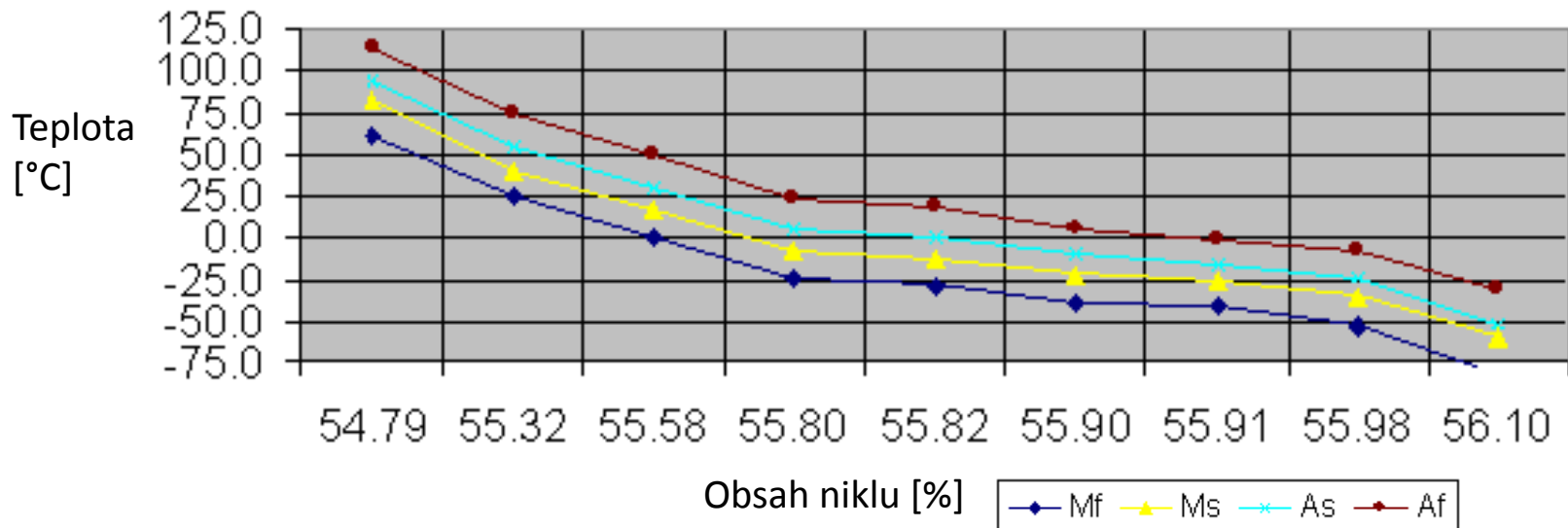
2. Zmenší se ($M \rightarrow A$):

1. **Rozměry**

Teplota transformace

Superelasticitá

1. Při teplotě „mírně“ větší než je teplota transformace
2. Teplota transformace roste při zatížení
3. Větší zátěž → vyšší teplota transformace → martensitická transformace → klesá tuhost → v určitém rozsahu zátěže (deformace) je síla konstantní.

Vlastnosti

1. Superelastický (za určitých podmínek)
2. Tvarová paměť (8%)
3. Velká transformační síla (170 N/mm²)
4. Biokompatibilní, extrémně odolný proti korozi
5. Pevný (mez průtažnosti až 700 MPa)
6. Ohebný, tažný (25%)
7. Velká životnost
8. Tepelná odolnost

1980 - Širší komerční využití

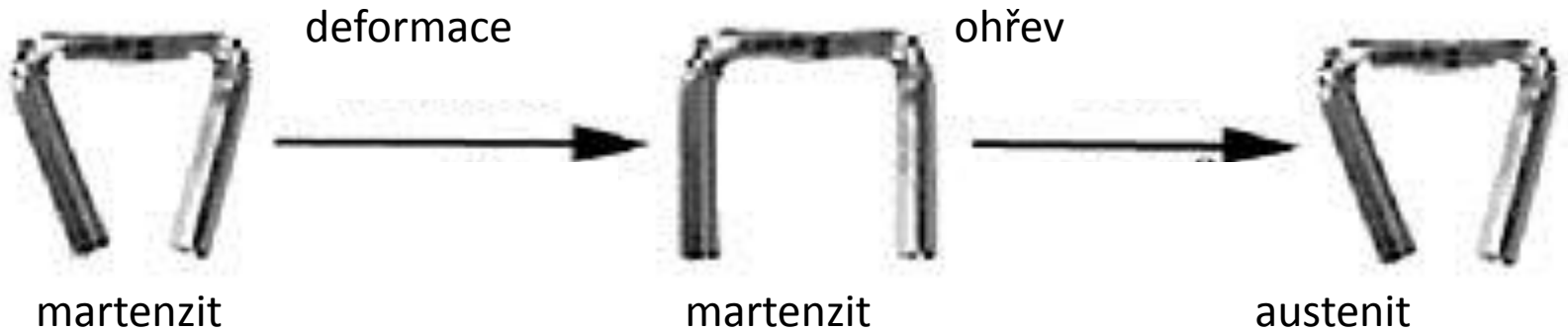
ORTOPEDIE

Svorky k osteosyntéze

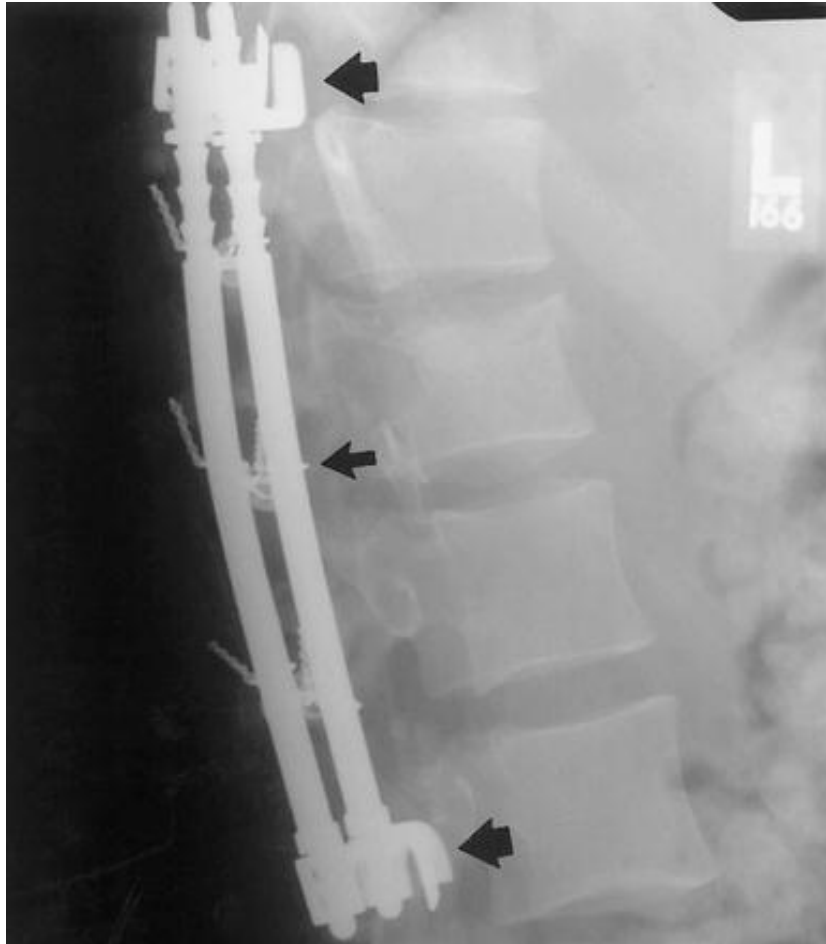
-vyrobený tvar
svorky

- předdeformovaný tvar
svorky pro zavedení

-konečný tvar
po zavedení

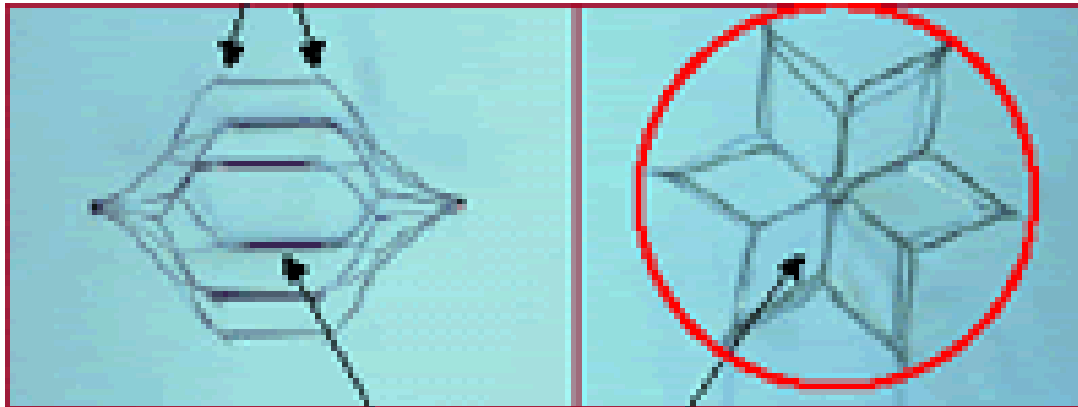
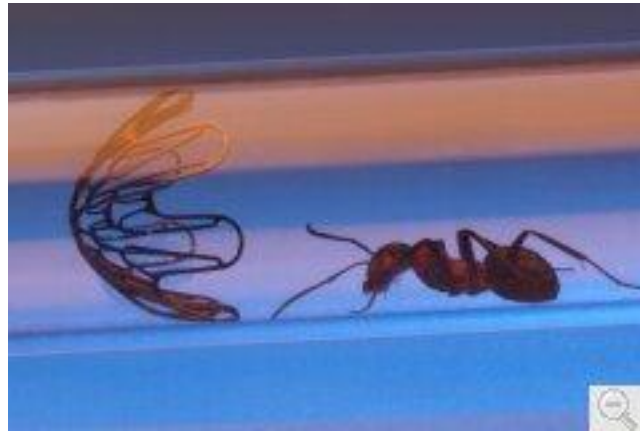
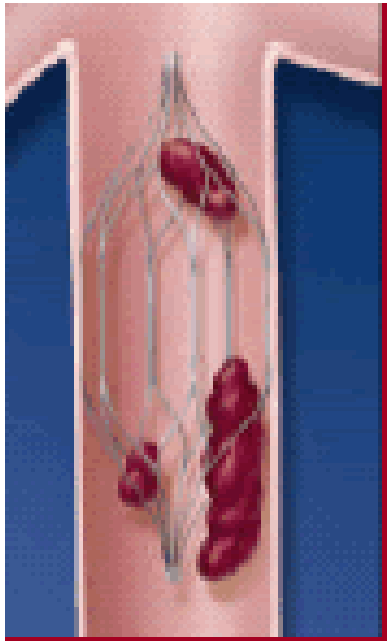

ORTOPEDIE

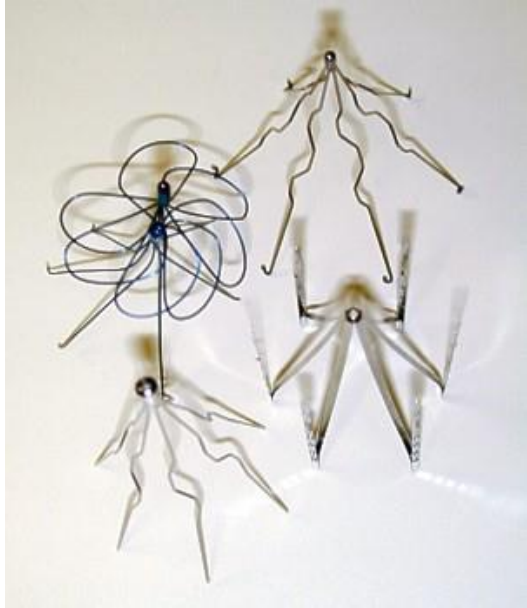
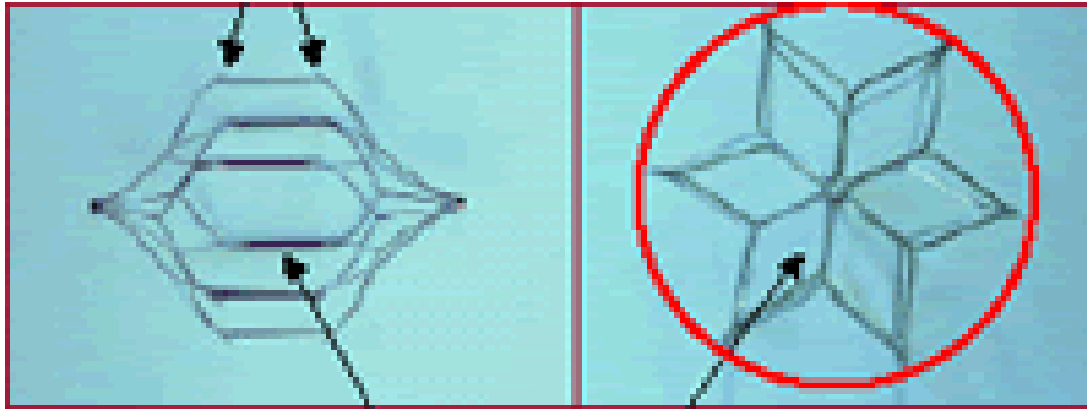
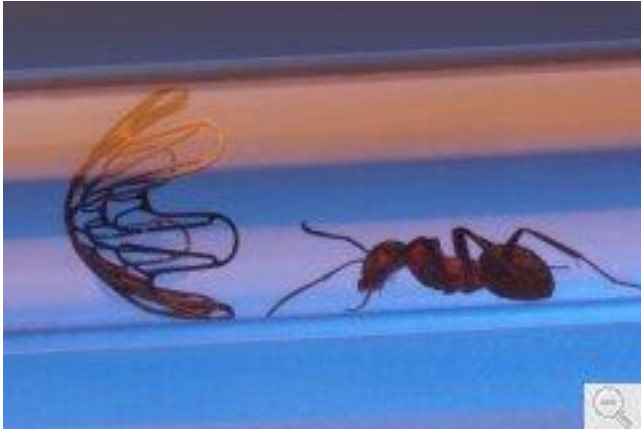

FILTRY

FILTRY

VÝZTUŽE - STENTY

Typy stentů:

pletené z drátu

vyřezávané z trubičky (laserem)

VÝHODY:

Výborná tvarová
přizpůsobivost

Minimální axiální
deformace

SX (self-expandable)

Malý rozměr

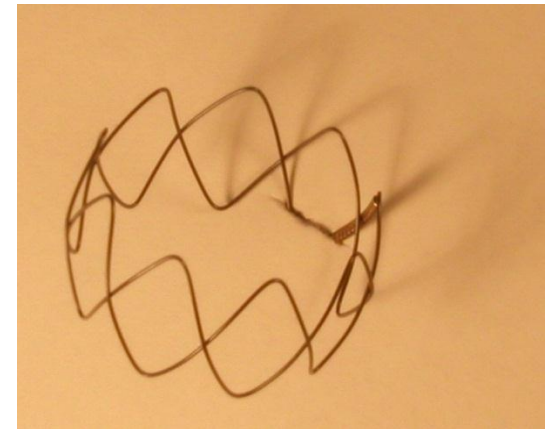
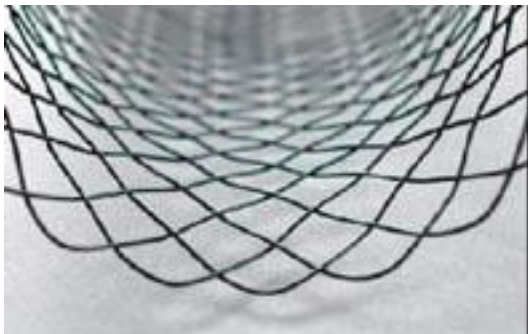
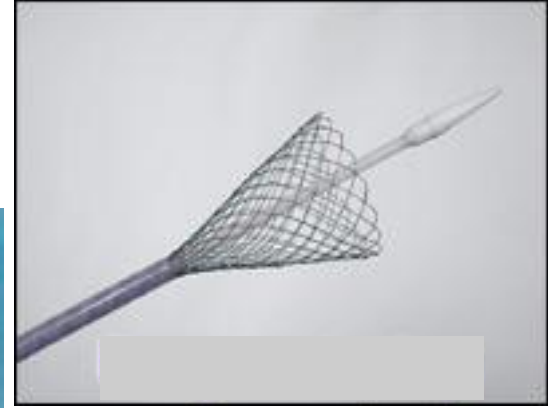
NEVÝHODY:

Velká axiální deformace

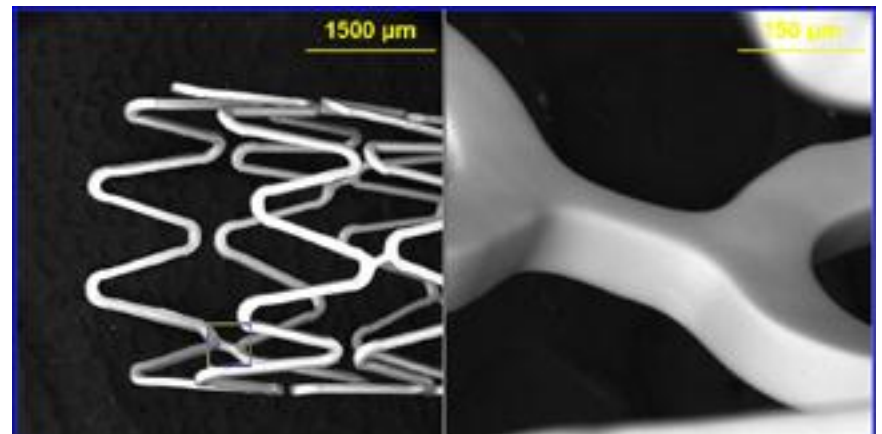
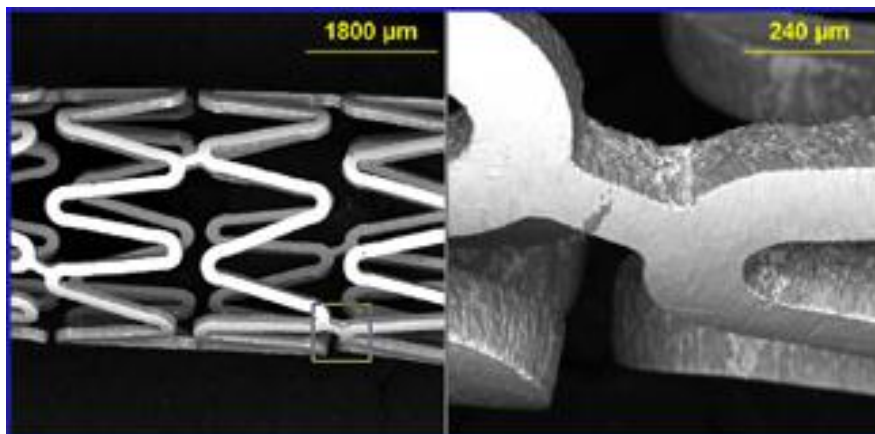
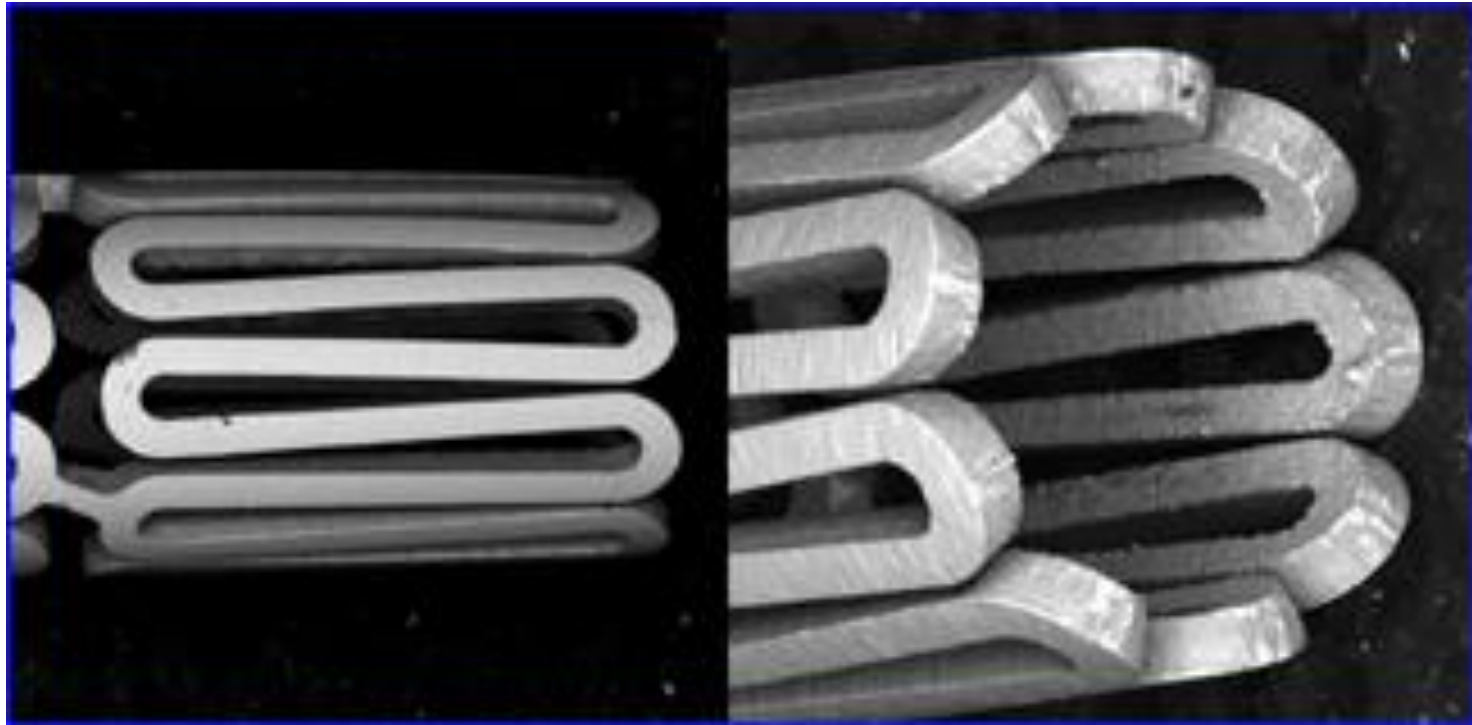
Menší tvarová
přizpůsobivost

BX (balloon-expandable)

Pletené stenty

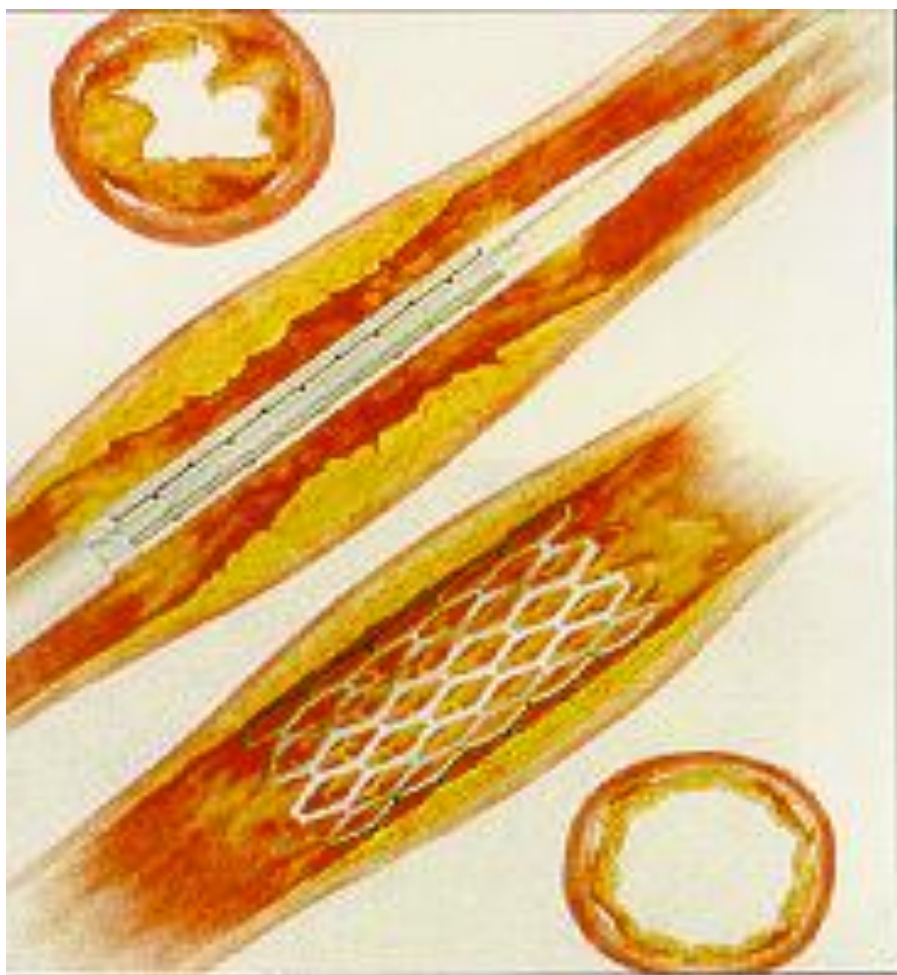

Stenty vyřezávané laserem

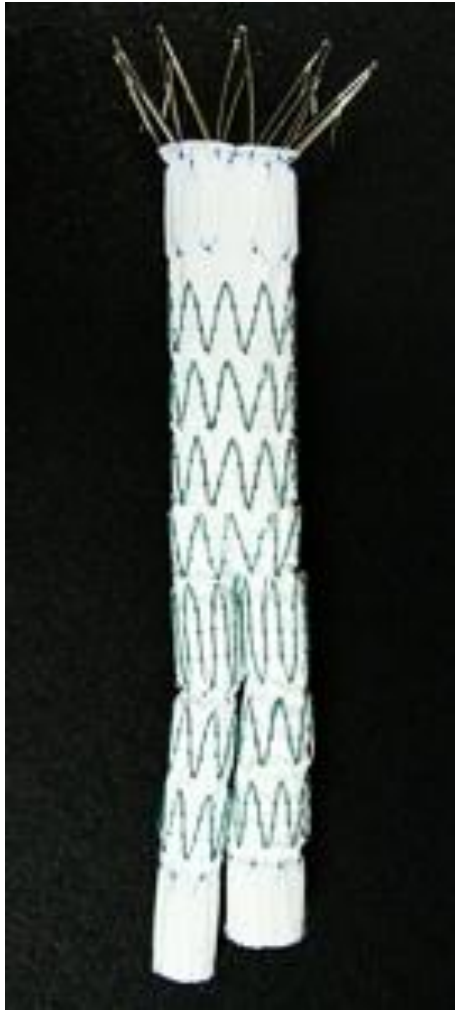

Galvanické leštění

VÝZTUŽE - STENTY

POTAHOVANÉ VÝZTUŽE - STENTGRAFTY

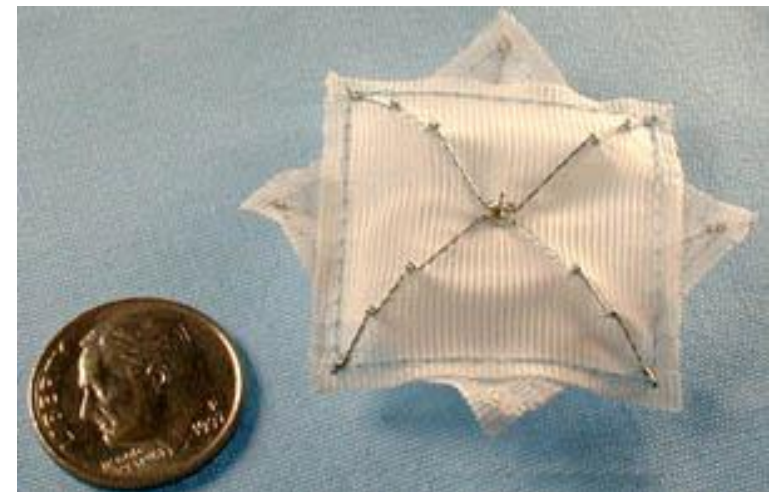
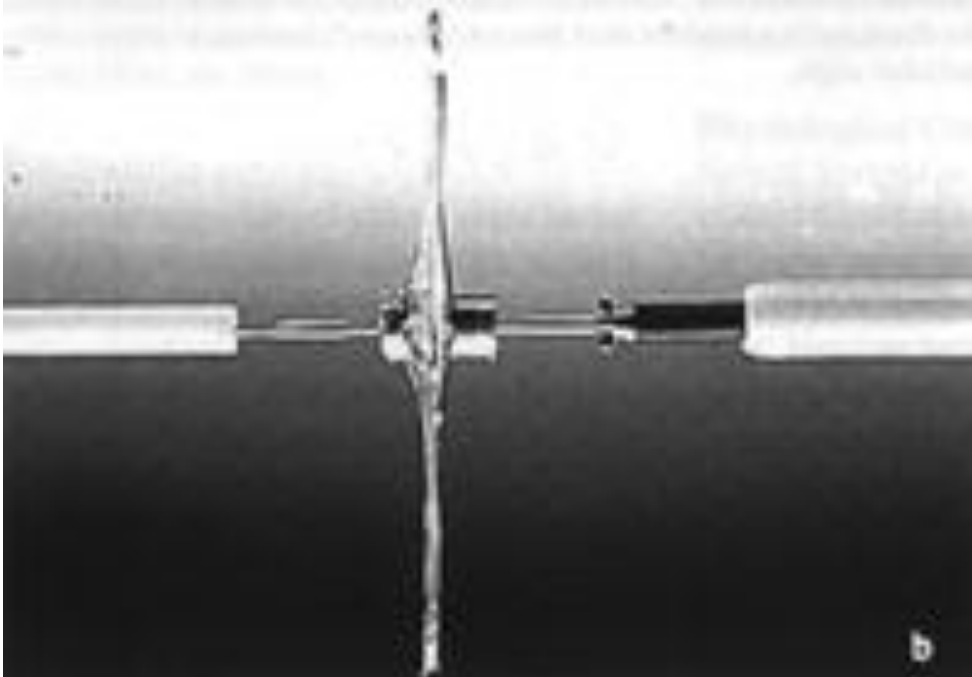

překlenutí výdutí

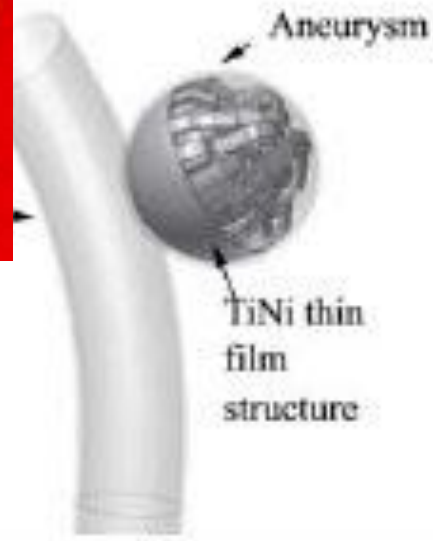
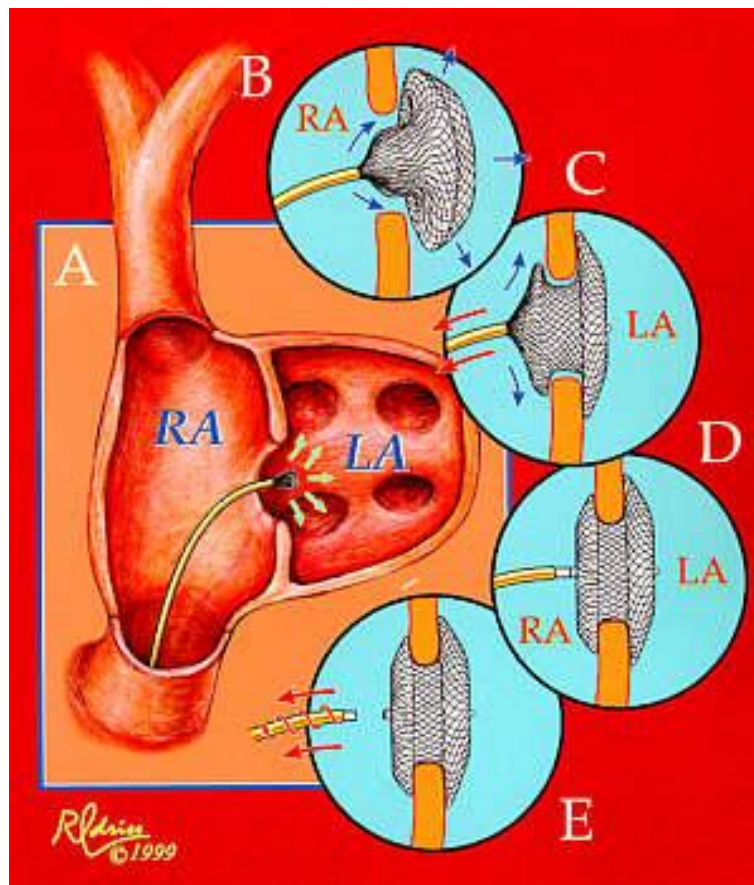
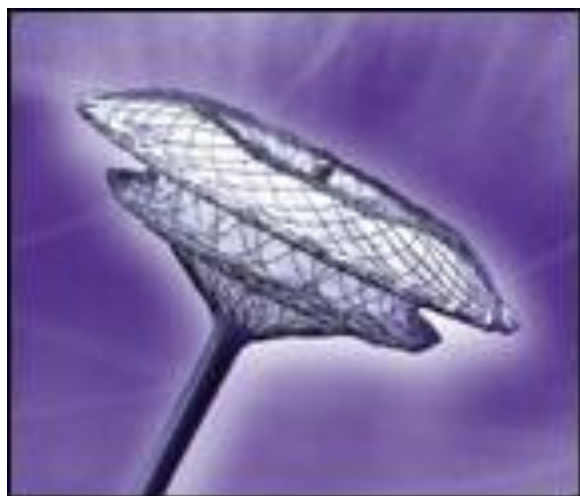
POTAHOVANÉ VÝZTUŽE - STENTGRAFTY

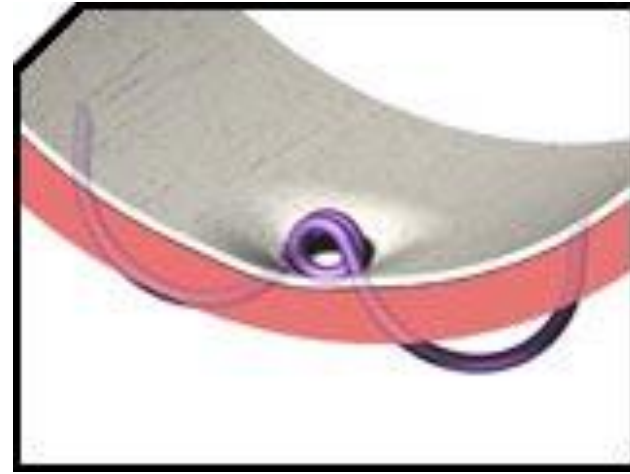
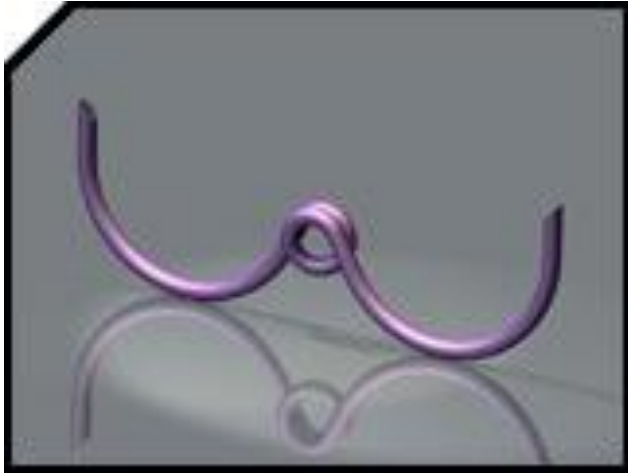
**„Záplata“ pro miniinvazivní zacelení
otvoru v srdečním septu**

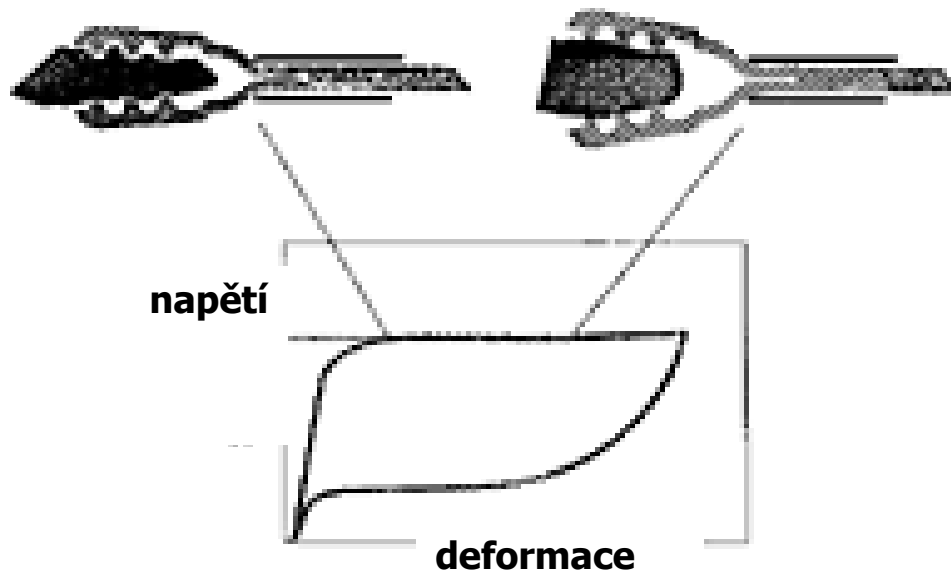
„Ucpávky“ do otvorů a výdutí

Nitinolová svorka – fixace cévních výztuží

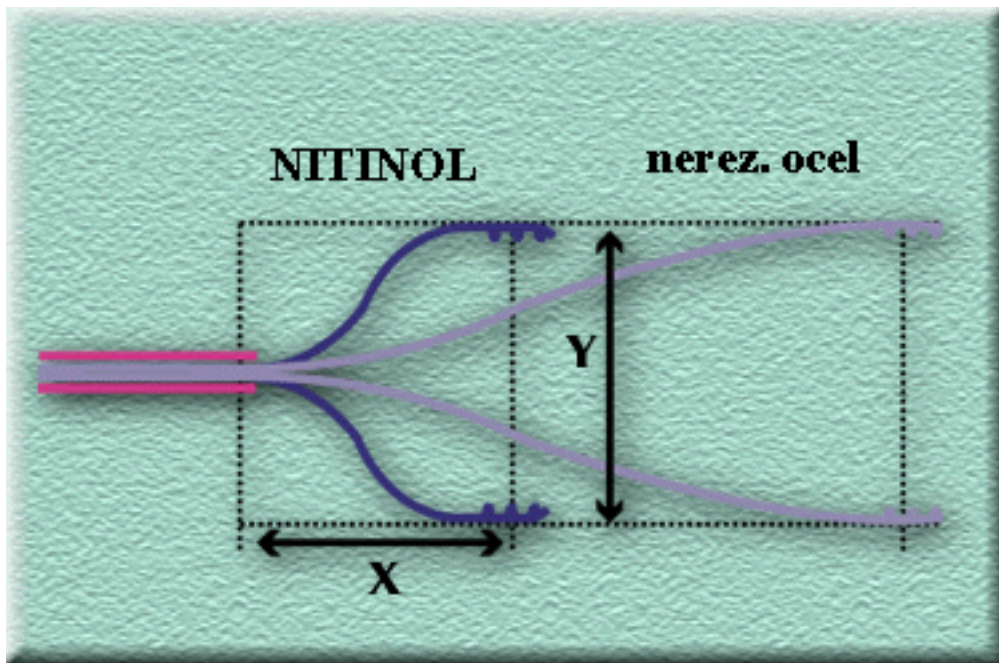
Nástroje pro endoskopii

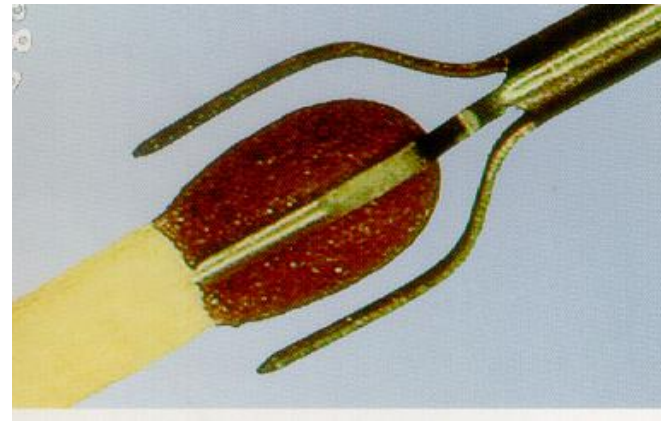
stálá tlaková síla ve všech
pracovních polohách

minimální „pracovní stopa“

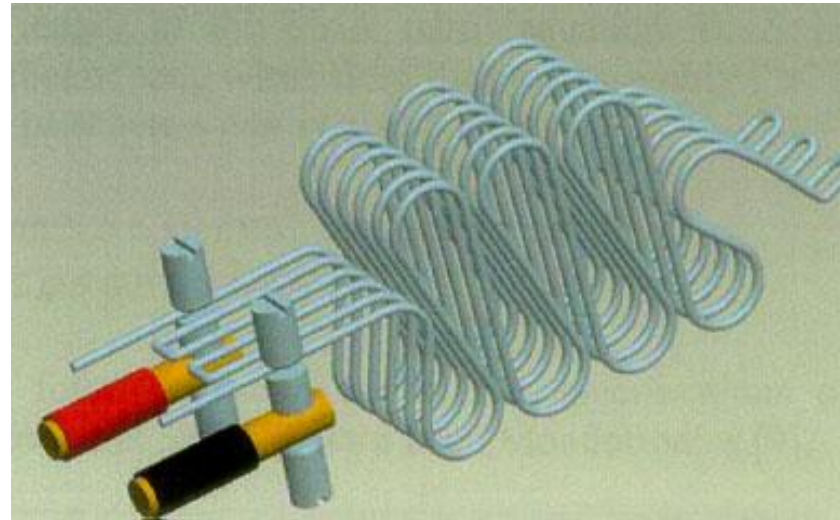
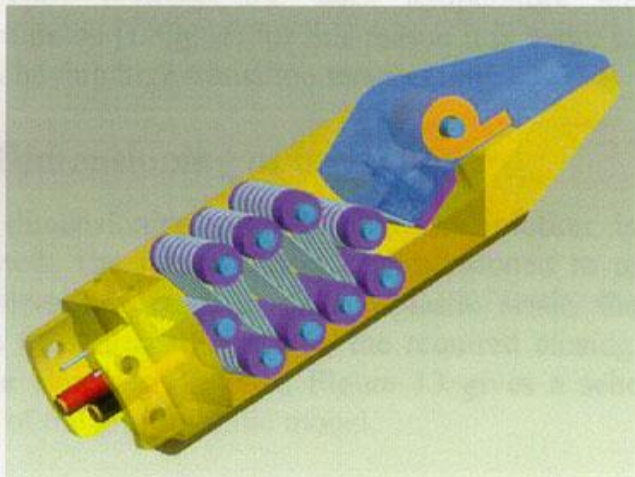
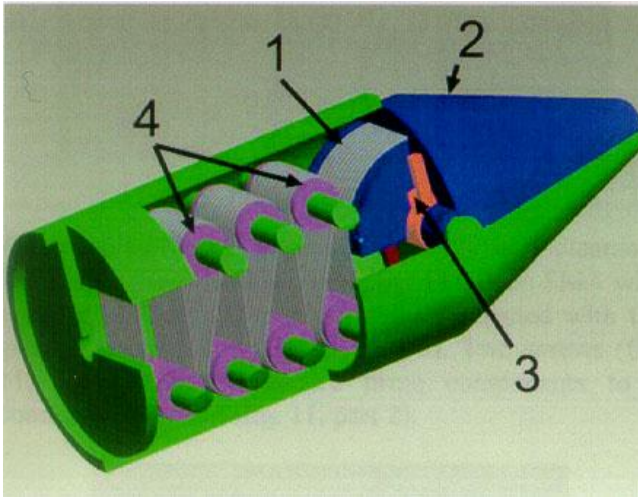
minimum mechanických částí
(zdrojů poruchy)

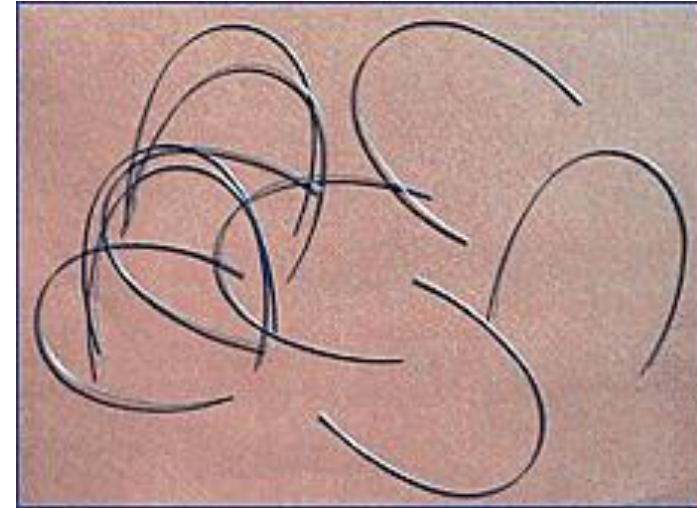
Nástroje pro endoskopii

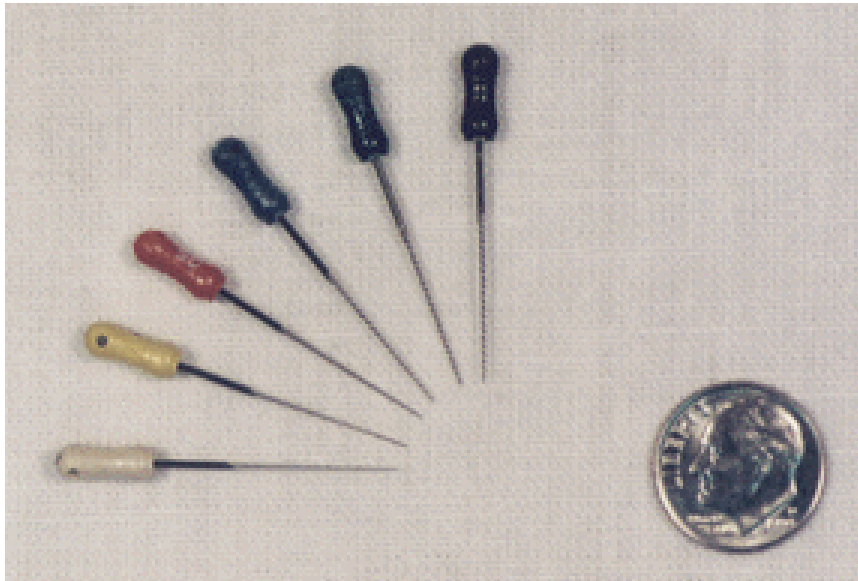
Manipulátory pro miniinvazivní chirurgii

Stomatologie

Ortodontické drátky

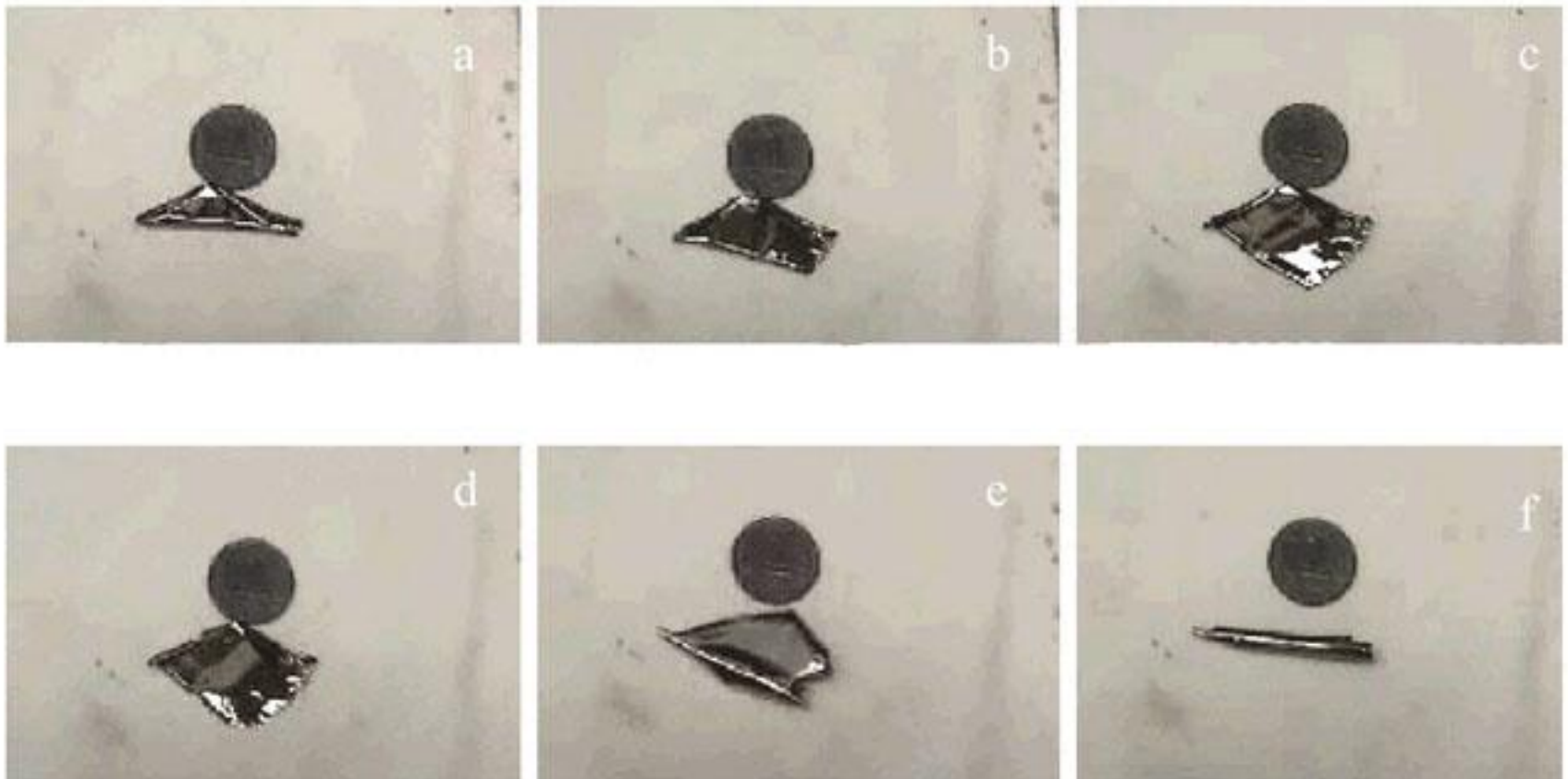

Endodontické nástroje

Technologická novinka - nitinolové fólie a membrány

Tloušťka vrstvy (1 – 80 μm)

Velikost otvorů (min. 50 μm)

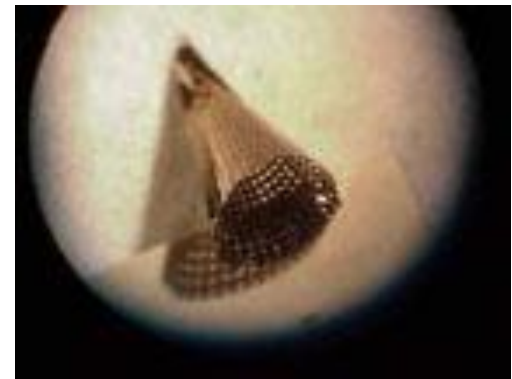
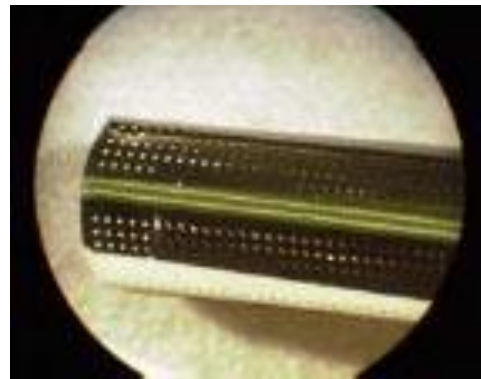
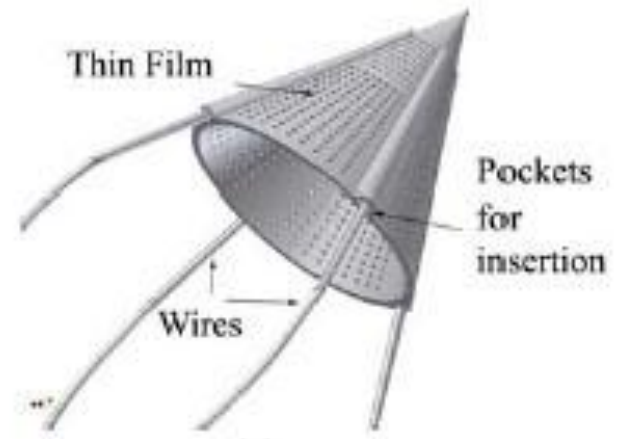

Nitinolové membrány

115 micron pore

340 micron pore

Využití nitinolových fólií

Thin Film eNitinol™ Membrane Perc Valve™

Heart Valve

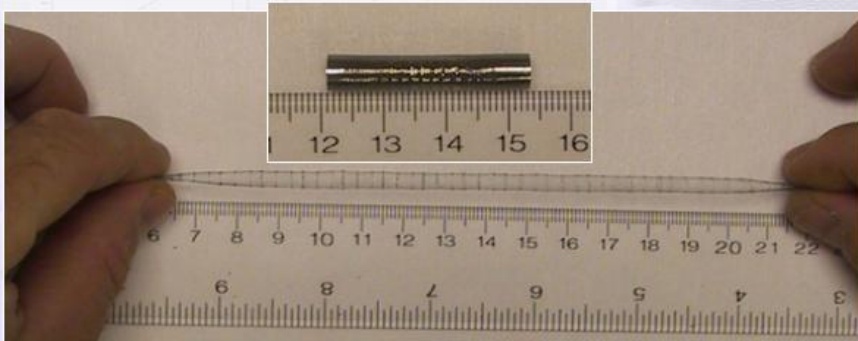
Venous Valve

Thin Wall Nitinol Angioplasty Balloons

eNitinol™ Membranes

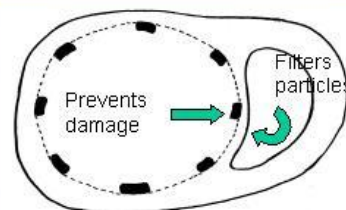

Expandable Nitinol Membranes... The Replacement for Polymeric Graft Materials

Concept: Limit wall damage & particle filter

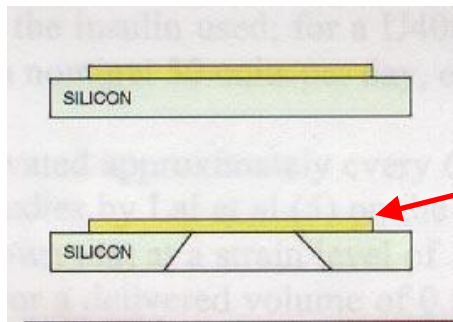
Degenerated SVG Friable Plaque

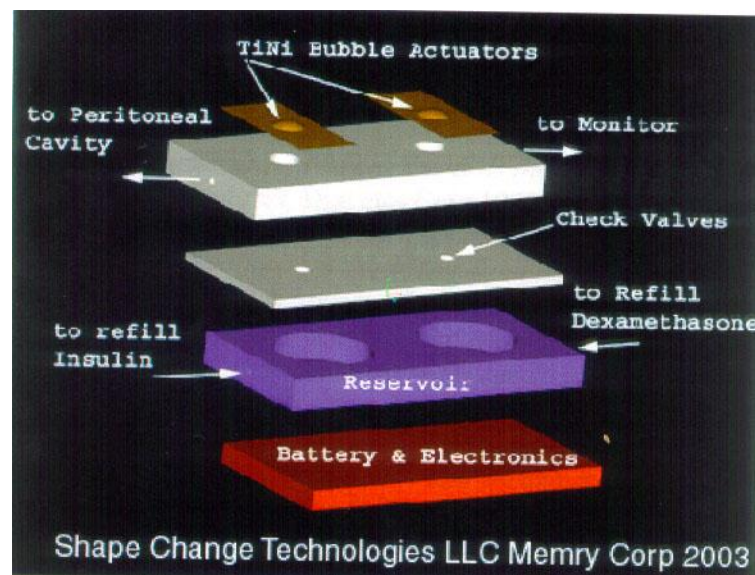
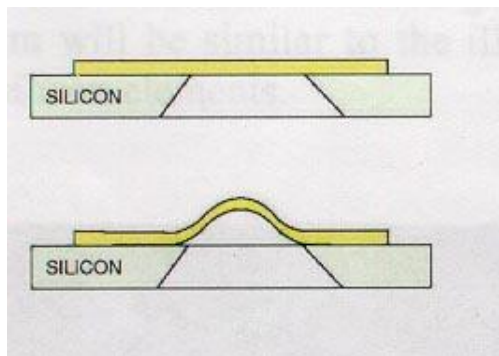
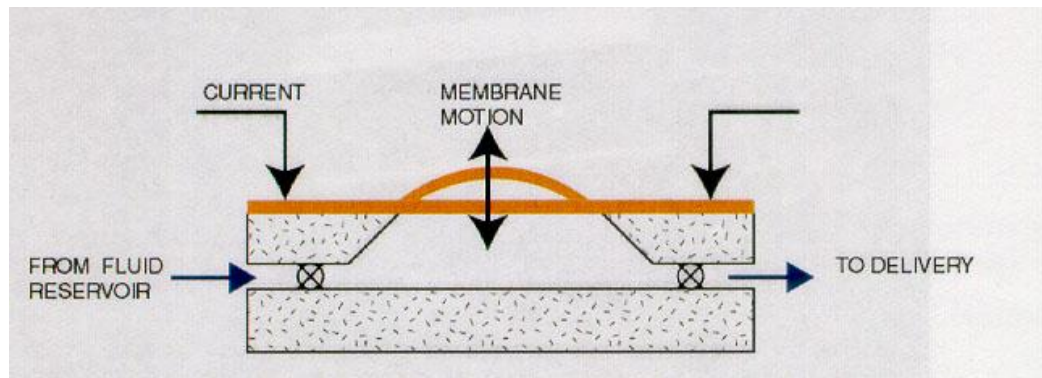
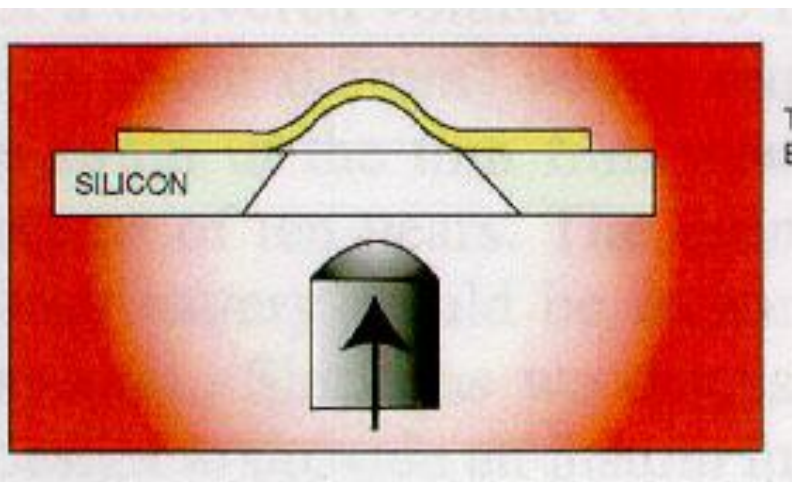
Thin Film eNitinol™ Membrane Covered Stent explanted human CABG

„Umělá slinivka břišní“ – miniaturní implantabilní inzulinová pumpa

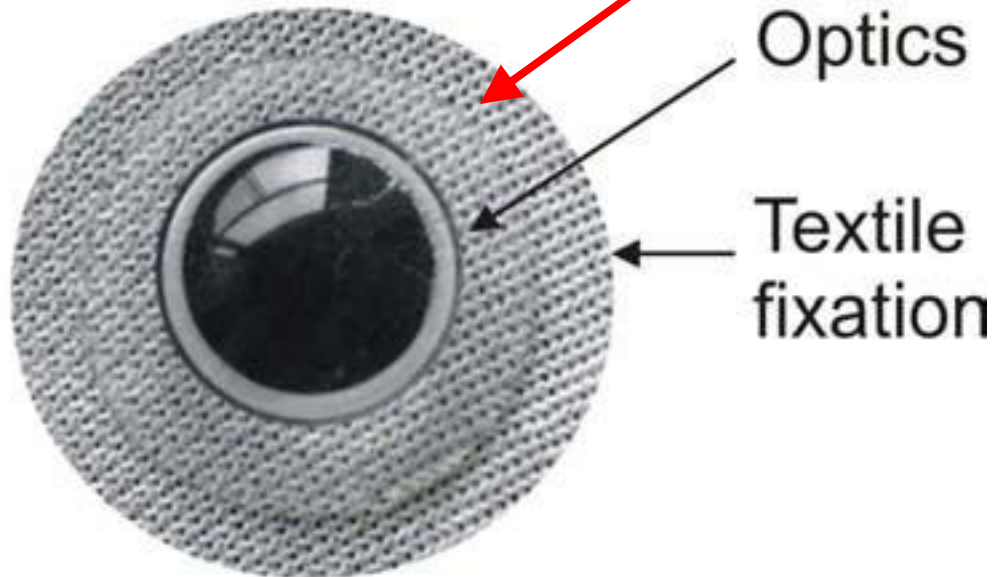

NiTi fólie

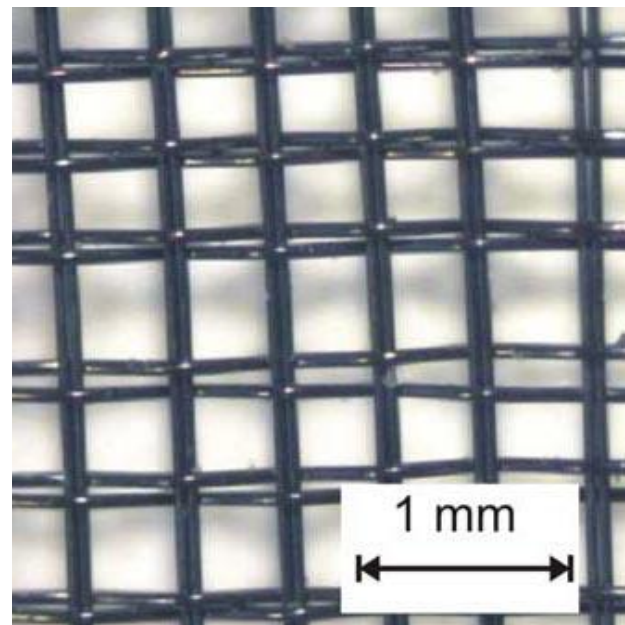

Textilie z Nitinolu

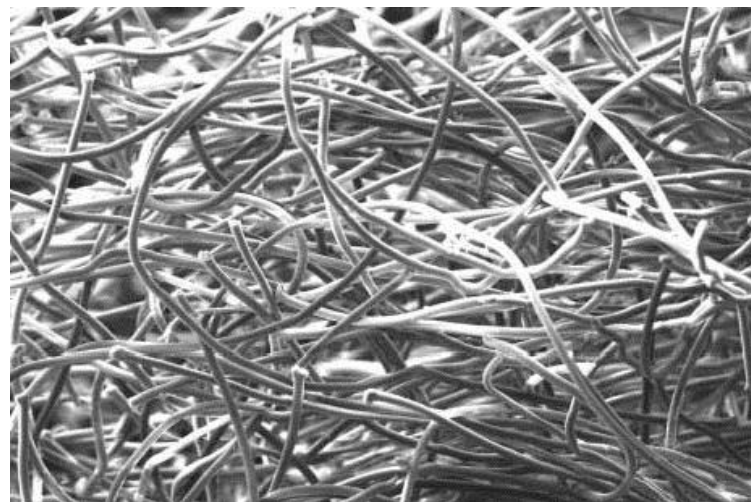
Náhrada rohovky

tkaná

netkaná

Další aplikace

Děkuji za pozornost

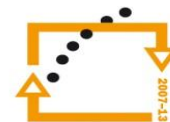
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ